

**TRABAJO DE FINAL DE GRADO EN TRADUCCIÓN E
INTERPRETACIÓN**

TREBALL DE FI DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

Departament de Traducció i Comunicació

TÍTULO / TÍTOL

Exploració de dissonàncies cognitives entre normes de traducció en diferents espais socials: del grau de Traducció i Interpretació de la Universitat Jaume I a les pràctiques de l'Organisme Internacional de l'Energia Atòmica.

Autor/a: Andrea Perales Garcia

Tutor/a: Esther Monzó Nebot

Resumen/ Resum:

Aquest treball de fi de grau té com a objectiu esbrinar si les persones graduades a la Universitat Jaume I experimenten o no dissonàncies cognitives quan comencen a oferir els seus serveis de traducció en els organismes internacionals. Per esbrinar-ho, s'hi analitzen les normes de traducció que regeixen en la Universitat Jaume I i en l'Organisme Nacional de l'Energia Atòmica. La metodologia que s'utilitza per a l'obtenció de les dades és l'entrevista qualitativa a dos antics alumnes de la Universitat Jaume I i també passants de la secció de traducció de l'Organisme Nacional de l'Energia Atòmica. Per poder analitzar les dades, s'ha fet una anàlisi de contingut i una interpretació de les dades utilitzant com a base el marc teòric, que es basa en el concepte de norma de conducta. A partir de l'anàlisi i la interpretació de les dades, s'ha arribat a la conclusió que els sistemes normatius d'aquests dos espais presenten divergències i les entrevistes han permès constatar que els passants han d'interioritzar noves normes. Les seues perspectives s'utilitzen per il·lustrar el procés de presa de consciència al respecte.

Palabras clave/ Paraules clau: (5)

Norma, dissonància cognitiva, espais socials, sistemes normatius, context social, passanties de traducció, formació en traducció, organismes internacionals.

AGRAÏMENT

Aprofite aquest apartat per a expressar el meu agraïment a Esther Monzó Nebot per la seua predisposició durant els darrers mesos, la seua ajuda, paciència, consells i ànims que han fet possible tirar endavant el projecte.

SUMARI

1. INTRODUCCIÓ	7
1.1 JUSTIFICACIÓ I MOTIVACIÓ	7
1.2 OBJECTE D'ESTUDI I CONTEXTUALITZACIÓ	8
1.3. HIPÒTESIS	9
2. MARC TEÒRIC	10
3. MARC METODOLÒGIC	15
3.1 RECOLLIDAT DE DADES	17
3.1.1 ENTREVISTA SEMIESTRUCTURADA	17
3.1.2. DISSENY DE L'ENTREVISTA	17
3.2 L'ANÀLISI DE LES DADES: L'ANÀLISI DE CONTINGUT	21
3.2.1 ANÀLISI DE CONTINGUT	21
4. ANÀLISI I INTERPRETACIÓ DELS RESULTATS	22
4.1 APLICACIÓ DE L'ANÀLISI DE CONTINGUT A L'ENTREVISTA	22
22	
4.2 RESULTATS DE L'ENTREVISTA	22
5. CONCLUSIONS	33
6. ANNEXOS	36
6.1 TAULA AMB ELS CODIS PER ALS TEMES EN LA TRANSCRIPCIÓ	
.....	36

6.2 TRANSCRIPCIÓ DE LES ENTREVISTES AMB LA CODIFICACIÓ 37

BIBLIOGRAFIA 44

SUMARI DE TAULES

Taula 1 Elecció de subtemes	23
Taula 2 Justificació de les etiquetes	24
Taula 3 Comparació dels sistemes normatius en els diferents espais i dels entrevistats	27

1. INTRODUCCIÓ

1.1 JUSTIFICACIÓ I MOTIVACIÓ

Aquest treball de fi de grau (TFG) versa sobre la traducció i la interpretació en els organismes internacionals. En concret, es durà a terme una anàlisi dels possibles conflictes entre les normes de traducció adquirides al grau i aquelles que s'utilitzen en el món laboral en els organismes internacionals. He decidit elaborar el meu TFG sobre aquest tema en concret perquè, en cursar l'assignatura de Traducció Jurídica per als Organismes Internacionals de quart curs, m'he adonat que algunes nocions, idees i tècniques del procés de traducció que ja tenia interioritzades i sistematitzades per la pràctica dels cursos anteriors han hagut d'adaptar-se a d'altres totalment noves per a mi, però també completament vàlides. A més, com que la traducció en els organismes internacionals és una de les eixides laborals que més em criden l'atenció, voldria esbrinar si els traductors d'aquests organismes també han d'adquirir noves estratègies i, si és el cas, quines són.

Entre les *sorpreses* que em van fer adaptar la meua idea de traduir, diverses qüestions afectaven tècniques que tenia interioritzades i rutinitzades. Per exemple, en traduir actes de comitès d'organismes internacionals, vaig aprendre que els traductors no han de deixar en una oració un subjecte tàcit i no poden emprar un pronom o un nom propi com a traducció, però sí el seu càrrec o la seua funció en el discurs. També em sorprengueren les qüestions relacionades amb el gènere, com, per exemple, el fet que s'utilitze el masculí com a gènere neutre i no el femení o una altra forma; també d'altres qüestions relacionades amb l'ús de les majúscules o termes que als organismes internacionals els traductors no poden traduir emprant la traducció que jo entenia com a més convencional, sinó aquella que específicament es demana en aquests organismes. Un exemple d'aquest últim cas seria la traducció del terme *session*, el qual no es tradueix per *junta* o *reunió* sinó per *període de sessions*. Podem dir que, en el meu cas (com a estudiant no graduada), hi ha hagut una dissonància cognitiva, ja que aquesta idea tan pautada de

la traducció ha sigut totalment nova per a mi i, com a norma, contradiu la noció de traduir que tenia interioritzada.

Les normes de traducció són un concepte introduït en la disciplina dels Estudis de Traducció i Interpretació (ETI) per Gideon Toury en els anys 80 del segle XX (vg. Toury 1980). La proposta portava als ETI la preocupació d'altres disciplines per entendre per què els éssers humans actuen de forma espontàniament concertada (Monzó, en premsa), és a dir, per què es poden identificar patrons de conducta similars entre els diferents individus que comparteixen un mateix espai social. La noció tingué molt bona acollida i són ja nombrosos els estudis que pretenen determinar quines són les normes de la traducció en camps com són la traducció literària (com per exemple S.Al-Fouzan 2008) o la traducció per a persones amb problemes auditius (per exemple Stone 2009), entre altres àmbits. En aquest TFG, les normes s'estudien per al cas d'un camp menys freqüentat, la traducció en organismes internacionals. Es planteja que, com que és un àmbit relativament poc estudiat quant a la conducta traductora (amb excepcions com Monzó Nebot 2015) pot ser que les normes que es transmeten a la Universitat no coincidisquen amb les que predominen en aquest camp, pel fet que encara no són prou conegudes en la disciplina i, en conseqüència, no s'hagen desenvolupat programes d'ensenyament adaptats per als estudis de grau que les recullen. Per tant, hi ha la possibilitat que l'estudiantat, al seu pas per la Universitat, no conega la idea de traducció que prima en aquest camp en particular.

1.2 OBJECTE D'ESTUDI I CONTEXTUALITZACIÓ

Durant l'etapa de formació dels traductors (fins i tot abans en la nostra experiència social), s'interioritzen una sèrie de normes o convencions que ens serveixen de model i guia en les tasques de traducció. L'objectiu d'aquesta investigació és comprovar si aquestes normes que adquirim en l'espai social del grau universitari concorden amb aquelles que s'empren fora del grau, agafant un context concret com a objecte per a un estudi de cas i esbrinant si es produeixen o no dissonàncies cognitives, entre allò que els alumnes que s'endinsen al món laboral creuen que és la traducció i el que el nou context social els diu, una vegada finalitzat el grau. D'aquesta manera, volem saber si, després de

la nostra formació, ens podem trobar davant de contextos socials amb normes diferents que ens faran replantejar-nos allò que pensàvem saber. Hi hauria dissonàncies cognitives en el cas que els graduats se n'adonaren que els seus mètodes tal vegada no són vàlids en un context, o potser no són els únics vàlids. Són molts els àmbits en els quals aquestes dissonàncies tenen lloc i en traducció i interpretació ja s'han començat a observar en alguns àmbits (vg. Monzó-Nebot 2019b: 52). Aquestes dissonàncies es produeixen perquè no tots els espais socials són iguals, no són estables, ni tampoc ho són els seus valors, que són el resultat d'un procés constant de negociació i evolució (Monzó-Nebot 2019b: 51-52).

1.3. HIPÒTESIS

Allò que pretenc esbrinar en aquest TFG és si dues persones que cursaren els grau de Traducció i Interpretació a la Universitat Jaume I (UJI) canviaren la seua mentalitat sobre allò que és traduir, és a dir, si la seua idea sobre la traducció va variar o no quan començaren a formar part del programa de passanties de l'Organisme Internacional de l'Energia Atòmica (OIEA), si feren ús dels models o normes de traducció de l'UJI o si, per contra, hagueren d'aprendre'n d'altres i com reaccionaren davant d'aquesta diferència. Per afinar la interpretació dels resultats, treballaré amb una subhipòtesi que resulta d'afegir una variable dependent (dins d'un estudi naturalista retrospectiu, en cap cas experimental). Si la variable dependent és haver format part d'aquest programa, la variable independent serà haver cursat o no formació específica en aquest context, la traducció en organismes internacionals. Per tant, selecciono una mostra on una de les persones entrevistades sí la va cursar amb anterioritat a la passantia i l'altra no. A partir de les seues percepcions i de la seua interpretació de l'experiència que han tingut, es confirmarà o es rebutjarà la hipòtesi sobre si existeix un conflicte entre les normes de traducció adquirides al grau de Traducció i Interpretació i les que imperen als organismes internacionals.

2. MARC TEÒRIC

S'entén per norma tot aquell esquema interioritzat de conducta i expectatives de conducta que influeixen en la presa de decisions. Apliquem les normes, en la majoria dels casos, de manera inconscient, ja que les tenim totalment interioritzades. Les normes són convencionals, en el sentit que no responen a criteris objectius, sinó a formes de ser acceptades i validades en un entorn per éssers humans. Com que no sols existeix una única convenció, les normes no són universals, encara que es puguen percebre com a universals. Dit amb altres paraules, en cada context social existeix un sistema normatiu diferent.

Els ETI no són una disciplina homogènia i, per tant, no hi ha unes normes establertes (Schäffner 1999: 2). No existeix un catàleg específic formalitzat de normes per a cada context, però aquestes s'aprenen a partir de dinàmiques socials i creen una intuïció sincronitzada. L'estudi de les normes, no sols en el cas de la traducció, al llarg de la història ens ha permès entendre la manera de pensar i actuar de les persones. En traducció, partint del model de descripció dels sistemes normatius de traducció de Toury, les normes són el resultat d'activitats de comportament socialment contextualitzades. Aquestes normes influeixen en la ideologia del traductor, que condiciona el producte final (Pym, Shlesinger, i Simeoni 2008: 94).

Per tal d'entendre l'origen i la raó per la qual es plantejà el concepte de norma de traducció, és important saber què s'ha entès per traducció durant les últimes dècades. Durant la segona meitat del segle XX es considerava que la traducció era un camp dependent de la lingüística. De fet, qualsevol problema resultant de la traducció d'una llengua a una altra s'associava a les diferències existents entre els dos sistemes lingüístics (Schäffner 1998: 2). La traducció es considerava la substitució de certes estructures textuals d'una llengua per altres estructures equivalents de l'altra (Catford 1965: 20). Dit d'una altra manera, les unitats lingüístiques de la llengua d'origen i de la llengua meta es comparaven per tal d'establir equivalències i, amb aquestes, formular principis normatius que permeteren resoldre les diferències estructurals sorgides en el procés de traducció (Schäffner 1998: 2).

Tanmateix, als anys setanta, quan els ETI començaren a considerar-se una disciplina pròpia dins de lingüística aplicada, sorgiren alguns corrents més crítics del concepte clàssic d'equivalència (Jordá Mathiasen 2016: 122). A partir d'aquest moment, l'anàlisi contrastiva començà a perdre força, fins i tot es posà en dubte el concepte d'equivalència en l'àmbit de la traducció (Munday 2008: 31). Alguns experts en la matèria deixaren d'entendre la traducció com la simple substitució d'unitats lingüístiques equivalents i començaren a veure el text com una unitat que havia de tenir un sentit en conjunt i, a més, havia de transmetre el mateix que el text original pretenia transmetre al lector (Schäffner 1998: 2). Schleiermacher, un dels preteòrics més influents, considerava que, per a respectar la funció comunicativa, els traductors havien de penetrar en l'esperit de l'escriptor del text original, per tal de transmetre aquest esperit de la manera més clara possible al lector de la llengua meta (Jordá Mathiasen 2016: 122). Aquest considerava que la comunicació entre el traductor i el lector havia de ser la mateixa que la comunicació entre autor i el lector (Hernández González 2000: 354).

La traducció deixà de ser percebuda com un sistema lingüístic estàtic basat en les equivalències i per contra, començà a veure's com la investigació que tenia com a objectiu esbrinar la posició de la literatura traduïda dins dels sistemes històrics i literaris de la cultura meta (Munday 2008: 122). Fou a partir d'aquesta època quan començaren a fer-se comparacions entre els diferents gèneres textuais de les diferents llengües (Schäffner 1998: 4). Tot açò, amb l'objectiu d'establir relacions i poder conèixer les diferents cultures des d'un punt de vista general i ampli.

La traducció començà a veure's com un procés que tenia com l'objectiu d'aconseguir una unitat (text) que transmetera les mateixes idees que l'original i, a més provocara el mateix impacte. L'obtenció d'equivalències mitjançant la comparació de les unitats de les dues llengües començà a perdre força, ja que aquest no garantia la funció comunicativa. La traducció deixà d'associar-se a la lingüística i començà a entendre's com una disciplina independent. El fet que els ETI passaren a considerar-se una disciplina autònoma amb un marc teòric i pràctic propi va fer que sorgiren algunes aproximacions descriptives al seu estudi (Bermúdez Bausela 2012: 26).

Com que aquestes aproximacions descriptives proposaven models de traducció centrats en el receptor del text meta i la funció d'aquest text, començaren a buscar-se models teòrics orientats en la cultura meta que identificaren pautes i patrons de comportament en el procés de traducció i, d'aquesta manera, ajudar al traductor en la seua tasca (Bermúdez Bausela 2012: 27). Començaren a comparar-se els textos per poder conèixer les normes de la cultura de la llengua original i les de la cultura meta i, d'aquesta manera, extraure les equivalències. El concepte d'equivalència també forma part dels estudis de traducció descriptiva. Toury considera que les equivalències entre llengües són els resultats de les diferents normes de cada situació comunicativa (Toury 1980: 39-65). Les diferents dinàmiques socials condicionen el producte final. Per tant, les equivalències lingüístiques no determinen les normes, sinó que les normes determinen les equivalències. Una equivalència és tot aquell text acceptat per una comunitat com a equivalent (Toury 1995: 86), és a dir, tot aquell text que encaixa amb els principis i comportaments que un determinat col·lectiu du a terme de manera sincronitzada. Toury considera que les normes de cada context social són un element fonamental en la traducció. Les diferents normes de cada context social formen les convencions. La traducció d'un mateix text variarà si s'empren diferents convencions. Toury pretén diferenciar les diferents pautes de comportament dels traductors, fer generalitzacions sobre el procés de presa de decisions i, així poder descriure les normes i formular hipòtesis que puguin provar-se en posteriors estudis descriptius (Munday 2008: 111). No totes les societats comparteixen les mateixes cultures i valors; per tant, els traductors, a l'hora de fer d'intermediaris culturals, han de conèixer bé els diferents espais socials i les seues respectives cultures. Toury estableix tres tipus de normes de traducció: normes preliminars, normes inicials i normes operatives (Toury 1980: 53-57).

Les primeres fan referència a l'existència i l'essència de la política traductora de la cultura meta, és a dir, quines obres, gèneres, autors o autores es tradueixen i quina es la via d'accés als textos originals, és a dir, si es tradueixen directament des de l'original o a partir de textos ja traduïts (Pascua Febles et al. 2003: 33).

Les normes inicials al·ludeixen a la decisió, per part del traductor, d'adherir-se als requeriments i normes de la cultura del text d'origen (adequació) o als de la cultura del text meta (acceptabilitat) (Munday 2008: 112).

Per últim, les normes operatives fan referència a les decisions que pren el traductor durant el procés de traducció. Dins d'aquestes s'inclouen les normes matricials, que fan referència a la segmentació textual i les normes textuais, que reglamenten l'elecció del material lingüístic del text meta que substituirà el material lingüístic del text original (Valdés Rodríguez 2004: 21). Són com una espècie de codi operatiu o model general del qual el traductor extrau instruccions concretes per a situacions també concretes (Pascua Febles et al. 2003: 33).

Empraré algunes normes preliminars, inicials i operatives adquirides al grau com a exemples. Pel que fa a les normes preliminars, serviria com a exemple algunes tasques d'investigació sobre la política traductora del sistema anglès que vam haver de fer a l'assignatura de traducció literària. La tasca consistia a fer una recerca per saber quins gèneres són els que més es tradueixen a aquesta llengua, de quines i a quines llengües es tradueix, quines autores o autors tenen més èxit, entre altres aspectes, per poder elegir un text literari per a traduir. Com a norma inicial, podria emprar un cas de l'assignatura de traducció d'alemany-espanyol, en la qual els alumnes hem de decidir si adherir-nos a les normes del sistema alemany o a les normes del sistema espanyol mitjançant la recerca d'altres obres ja traduïdes, en les quals podem comprovar si es tendeix més a respectar el sistema meta o el sistema original. Analitzant anteriors traduccions d'exemples concrets, noms propis, referències culturals i altres qüestions, els alumnes d'aquesta assignatura decidim a quin dels dos sistemes hem d'adherir-nos i elegim el material lingüístic d'acord amb la nostra decisió. L'elecció d'aquest material lingüístic és allò que es coneix com a norma operativa.

Algunes autores i autors, encara que són conscients de les diferències culturals, segueixen sent partidaris d'emprar mètodes científics i, busquen constantment criteris universals amb els quals poder evitar el caràcter provisional de tota atribució de sentit a un text (Jordá Mathiasen 2016: 123). Tanmateix, si tenim en compte que existeixen diferents contextos socials, amb els seus sistemes normatius propis i que les societats no

són estables, podem concloure que trobar criteris universals no és del tot possible. La socialització, la reflexió i les recerques aïllades permeten que els traductors interioritzem les normes dels diferents sistemes i la manera en la qual es percep la traducció dins d'aquests i, que és allò que aquests esperen.

Les normes constitueixen la base de la meua investigació. Aquestes em permetran entendre la manera de traduir dels dos entrevistats. Conèixer les normes que aquests havien interioritzat al primer sistema (grau) i aquelles que hagueren d'emprar al segon sistema (passanties), em permetrà esbrinar si va haver-hi o no dissonàncies cognitives.

3. MARC METODOLÒGIC

A continuació explicaré el mètode mitjançant el qual he pogut aplegar als objectius proposats. Allò que pretenc és comprendre la realitat dels graduats que fan les passanties partint d'una anàlisi particular de les seues experiències, aleshores la meua investigació té un enfocament qualitatiu. L'objectiu d'una investigació qualitativa és proporcionar una metodologia d'investigació que permeta conèixer el complex món de l'experiència viscuda des del punt de vista de les persones que la viuen (Taylor i Bodgan 1984 citat a Fernández Riquelme 2017: 13). Una investigació qualitativa em permetrà accedir a les construccions mentals i a les dinàmiques dels entrevistats.

La metodologia de la meua investigació comença amb la recollida de la informació que pretenc analitzar. Obtindrè la informació mitjançant una entrevista, és a dir, em reuniré amb dues persones per tal de plantejar preguntes sobre les quals elaboren les seues idees i experiències (valors, conflictes, transicions, etc.), per tal d'obtenir respostes verbals i, a partir d'aquestes, obtenir informació per analitzar-la i extraure conclusions. Una entrevista és una bona eina d'investigació sociològica per aconseguir el meu objectiu, ja que al tractar-se d'un recurs interactiu, flexible i dinàmic permet que la persona entrevistada agafe protagonisme i, a més, que la persona entrevistadora obtinga les dades sobre com construeix el significat la persona entrevistada (Díaz-Bravo et al. 2013: 163). Mitjançant una investigació qualitativa amb una entrevista com a eina principal podré entendre l'experiència dels entrevistats abans i després de les passanties. Com que un dels entrevistats cursà l'assignatura específica de Traducció Jurídica per als Organismes Internacionals i l'altre no, hi podrien haver diferències en els comportaments dels entrevistats, per això he decidit fer una entrevista conjunta, ja que mitjançant el contrast mutu de la informació proporcionada per cada un, podré arribar a aquestes diferències, en cas que hi haguera. Ampliaré la informació a partir del contrast d'idees d'una única entrevista.

Demanaré als entrevistats el seu permís per poder gravar l'àudio de l'entrevista i en cas que me'l donen, una vegada realitzada l'entrevista oral la transcriuré per poder analitzar-la.

Per a analitzar les dades de la meua investigació qualitativa duré a terme una anàlisi de contingut. L'anàlisi de contingut em permetrà obtenir resultats profunds, integrals i interpretatius (Miranda Ramos 2003). He elegit aquest mètode perquè permet descompondre un determinat fenomen en les parts que l'integren amb l'objectiu d'entendre'l mitjançant una codificació, és a dir, mitjançant un procés amb el qual les característiques rellevants del contingut d'un missatge es transformen en unitats que permeten la seua descripció i la seua anàlisi (Hernández González 2000). Aquest tipus d'anàlisi em permetrà obtenir unitats de significat que seran la base informativa principal per a processar les dades. La codificació agruparà les dades en dues categories: dades obtingudes de l'*Entrevistat 1* i dades obtingudes de l'*Entrevistat 2*. El primer serà el graduat que cursà l'assignatura específica de Traducció Jurídica per als Organismes Internacionals i el segon qui no la cursà. Dins d'aquestes dues categories faré la següent subdivisió: normes interioritzades al grau, per una banda, i normes interioritzades a l'OIEA, per l'altra. Amb aquesta categorització podré establir relacions i aplegar a l'objectiu de la meua investigació. Cal destacar que una anàlisi d'una investigació qualitativa no segueix un esquema progressiu, ja que l'investigador es veu obligat a retrocedir més d'una vegada a les dades per tal d'incorporar la informació necessària que donarà consistència a la teoria final (Amezcuca i Gálvez Toro 2002). El fet de poder retrocedir i avançar durant el transcurs de la investigació em permetrà extraure informació més precisa i detallada.

3.1 RECOLLIDAT DE DADES

3.1.1 ENTREVISTA SEMIESTRUCTURADA

Com que busque dades concretes, però no objectives, l'entrevista serà semiestructurada, és a dir, l'estratègia que empraré serà mixta, formularé preguntes predeterminades que prepararé, però també preguntes espontànies que puguen sorgir durant el transcurs de l'entrevista. El principal avantatge d'una entrevista semiestructurada és que podré ajustar-me als entrevistats, ja que aquesta partirà de preguntes planejades que em donaran l'oportunitat de motivar els entrevistats, aclarir alguns termes i identificar possibles ambigüitats (Díaz-Bravo et al. 2013: 163). Allò que pretenc és recollir informació amb matisos, vull que els entrevistats compartisquen amb mi les seues percepcions i puguen desviar-se del meu guió de preguntes quan sorgisquen temes clau que calga esplaïar. També podré formular noves preguntes que puguen sorgir i que puguen complementar el meu treball. Les preguntes espontànies faran que l'entrevista i la investigació en general siga un procés interactiu continu.

3.1.2. DISSENY DE L'ENTREVISTA

Partint del model descriptiu de Toury, en el qual podem distingir tres tipus de normes que afecten la traducció, el mètode per aplegar al meu objectiu és descobrir quines normes, tant preliminars, inicials com operatives, havien interioritzat aquests dos antics alumnes de l'UJI durant el grau. També cal descobrir si aquestes havien canviat durant la seua estada en aquests organismes, amb l'objectiu de saber quina idea tenien de la traducció com a sistema abans de les passanties i si aquesta idea canvià després d'aquestes. Tot açò em permetrà saber si hi hagué dissonàncies cognitives en començar les passanties o si, al contrari, es van mantenir els sistemes normatius adquirits durant la formació del grau. Tindrè en compte que la investigació no es fonamenta sols amb les respostes a les preguntes formulades, l'anàlisi de la situació contextual és també una part fonamental de la investigació. Investigaré les dades proporcionades i també aquelles no proporcionades pels entrevistats i, al mateix temps, interpretaré els seus comportaments

durant el transcurs de l'entrevista. Cal que l'investigador establisca una relació de comunicació, comprensió i escolta per tal d'aconseguir que els entrevistats mantinguen amb ell una relació de confiança i, a més, que disposen d'unes bones condicions per compartir les seues perspectives (Monzó-Nebot 2019a: 200).

Per portar a la pràctica tot açò, és essencial dissenyar correctament l'entrevista. Em posaré en contacte amb els possibles entrevistats i els explicaré de manera general allò que pretenc en el meu treball i quina és la temàtica general, perquè aquests puguin decidir lliurement si participar o no. Faré saber als entrevistats que podran en qualsevol moment plantejar-me tots els dubtes relacionats amb l'entrevista. Quan vaig començar a fer aquest treball i vaig decidir que l'entrevista seria el recurs de la metodologia, tenia pensat que aquesta fora presencial. No obstant això, com a conseqüència de la crisi sanitària provocada pel COVID19 la faré de manera telemàtica. Els entrevistats coneixeran de manera general quin és el meu objectiu, ja que els ho comunicaré per correu. Tanmateix, el dia de l'entrevista abans de començar a formular les preguntes, establiré una petita conversa en la qual presentaré el meu objectiu de manera més detallada i proporcionaré informació sobre la meua metodologia de treball. Aquesta xarrada servirà també per establir una relació equilibrada de familiaritat i professionalitat (Monistrol Ruano 2016: 12) creant així una atmosfera que permeta que l'entrevista se desenvolupe de manera més lliure i fluida. Els diferents codis, declaracions, legislacions i debats relacionats amb l'ètica de la investigació identifiquen tres principis essencials i bàsics que deuen guiar la conducta dels investigadors: el consentiment informat dels individus investigats, el caràcter confidencial de la informació i l'anonimat (Punch 1986 citat a Meo 2010). Per això, en tot moment respectaré la confidencialitat i l'ús de dades que acordem. A més, encara que els entrevistats accepten participar en la meua investigació, tindran la llibertat de no respondre a preguntes si no ho consideren oportú. Amb tot açò, allò que pretenc és que els entrevistats no se senten pressionats, sinó que senten confiança i s'animen a participar i proporcionar dades. La confiança és un element fonamental que determinarà de manera considerable els resultats de l'entrevista.

Després de la primera xarrada, establiré una sèrie de preguntes que contribuiran a l'agilització del procés, però no tractaran temes clau, ja que seran preguntes de tipus més

general. Després d'aquestes començaré a formular preguntes més específiques per tal d'aconseguir el meu objectiu. Mantenir el contacte visual i cuidar el llenguatge no verbal també serà molt important. Tanmateix, açò últim serà una mica més complicat, ja que l'entrevista serà telemàtica. Per altra banda, no faré ús d'un sol registre per tal de crear un vincle i mantenir el contacte. El fet de ser estudiant del mateix grau que ells i haver estudiat a la mateixa universitat i, per tant, estar familiaritzada amb l'objecte d'estudi facilitarà la tasca; no obstant això, he d'anar amb compte per tal d'evitar que s'obvien dades i informació rellevant que tal vegada puguen entendre's com qüestions de sentit comú. Hauré d'escoltar i seleccionar la informació que siga rellevant per a la meua investigació.

Per poder obtenir informació relacionada amb les normes preliminars he de fer preguntes relacionades amb l'elecció de textos (gèneres), la funció que té el traductor o quina funció creu que té a l'hora d'elegir els textos que s'han de traduir i quina és la seua política de traducció. Les preguntes que formularé per a l'obtenció de les dades que necessite són:

1. *Durant el grau quina especialitat elegires? Quins gèneres traduïres? A l'OIEA vas treballar amb els gèneres de l'UJI o hi va haver nous? Com et veies tu en les classes dins del mercat de les traduccions de les classes...? Tenies la mateixa funció a l'OIEA, encaixaves de la mateixa manera?*

Per altra banda, per a la recollida de dades sobre les normes inicials plantejaré qüestions relacionades amb la decisió de si tendir o no a respectar les normes del sistema original o del sistema meta. Les preguntes seran:

1. *Durant el grau a l'hora de traduir un text amb una estructura determinada a una altra llengua que, no comparteix la mateixa estructura que el text original que feies? Per exemple, el certificat anglés inclou el nom de la persona baix de la signatura, però en el certificat espanyol apareix a l'inici del document. Respectaves el text original?*

2. *Traduïes respectant el text original o més la cultura meta? Tendies a calcar el text original o pel contrari vas ser més lliure? Quines convencions empraves? Avui continues emprant els mateixos criteris que a les passanties?*

Per últim, per a poder recollir informació sobre les normes operatives formularé preguntes que facen referència a totes aquelles preses de decisions durant el procés de traducció. Les decisions dels entrevistats al hora de traduir un mateix terme en els diferents espais, tal vegada, no foren les mateixes. Per tal de saber quines decisions prengueren els entrevistats als diferents espais i esbrinar si aquestes canviaren o no, formularé la següent pregunta:

1. *Els noms dels països com els traduïes a l'UJI? I allí que va passar? Els traduïes de la mateixa manera? Ara com penses que s'han de traduir?*

3.2 L'ANÀLISI DE LES DADES: L'ANÀLISI DE CONTINGUT

Com que la meua investigació té un enfocament empíric-qualitatiu, necessite un mètode per a analitzar dades complexes que permeta accedir al significat que construeixen els participants. L'anàlisi de contingut és el mètode més convenient. Aquesta anàlisi implicarà aplicar la capacitat d'abstracció a partir de la informació que em proporcionen les dades sobre la realitat que estudie, aquestes reflectiran realitats que per a entendre deuré analitzar sistemàticament i coherentment (Román-López Dollinger 2016: 51). El meu objectiu serà aproximar-me, informar-me de la realitat dels entrevistats i comprendre els seus comportaments. La principal característica de les dades qualitatives és que han de ser interpretades, ja que són dades que no poden ser mesurades. L'anàlisi de contingut consisteix en la transformació d'uns significats en uns altres, és a dir, l'assignació de nous significats partint dels significats obtinguts a l'entrevista (Riba 2010). Per tal de presentar les dades de manera clara i visual empraré taules.

3.2.1 ANÀLISI DE CONTINGUT

L'anàlisi de contingut és una tècnica que es basa en la interpretació de textos on es recullen dades (Jaime 2018: 2). Aquesta permet estudiar dades per determinar si aquestes sustenten una hipòtesi (Marshall i Rossman 2006: 98). Es basa en la lectura com a instrument de recollida d'informació, lectura que ha de fer-se des d'un punt de vista científic, açò vol dir que cal que aquesta siga sistemàtica i objectiva (Jaime 2018: 2). La principal característica d'aquest tipus d'anàlisi és la combinació de l'observació, la producció de dades i la interpretació o anàlisi d'aquestes (Jaime 2018: 2).

El text (transcripció de l'entrevista) i el context són dos elements importants en l'anàlisi de contingut, ja que el context és un marc de referències amb informació que l'investigador pot conèixer per endavant o extraure a partir del text per captar el contingut i el significat de tot allò que consta en el text (Jaime 2018: 2). Extrauré el significat de les expressions, dels missatges dels entrevistats, dels conceptes i dels seus comportaments amb l'objectiu d'establir relacions.

4. ANÀLISI I INTERPRETACIÓ DELS RESULTATS

4.1 APLICACIÓ DE L'ANÀLISI DE CONTINGUT A L'ENTREVISTA

En aquest apartat explicaré com he aplicat l'anàlisi de contingut a l'entrevista. Aquesta anàlisi l'he duta a terme mitjançant taules que m'han permès codificar els textos i crear etiquetes mitjançant entendre el comportament dels entrevistats. Amb l'objectiu d'estudiar el sistema normatiu interioritzat pels entrevistats després del grau i aquell que han de fer servir a les passanties, allò que he fet primer és analitzar el text transcrit seleccionant tota aquella informació relacionada amb les normes. He creat sis temes amb els seus corresponents codis (vg. ANNEXOS), per tal d'agrupar la informació. Amb els temes pretenc classificar tota la informació de la transcripció en la qual es mostren evidències de tots aquells comportaments que són resultat dels diferents sistemes normatius. Després d'haver extret de la transcripció aquella informació rellevant per al meu estudi he continuat amb la codificació, és a dir, he elaborat subtemes o etiquetes. Vull remarcar que l'etiquetatge no l'he realitzat amb una única lectura, sinó que he fet diverses lectures i en cada lectura he creat diferents etiquetes. D'aquesta manera he comprovat que no he omés cap etiqueta important en el procés. Les etiquetes estan vinculades amb tots els aspectes que comprenen cada una de les diferents normes proposades per Toury. També he incorporat una taula amb la justificació de l'elecció d'aquestes etiquetes. A mesura que presente els resultats discutiré les qüestions relacionades amb el marc teòric elaborat anteriorment.

4.2 RESULTATS DE L'ENTREVISTA

Primerament, cal destacar que en l'anàlisi l'entrevistat que cursà l'assignatura específica és l'*Entrevistat 1* i l'*Entrevistat 2* el que no. Per a l'anàlisi he agrupat la informació de la transcripció en sis temes: normes preliminars UJI, normes inicials UJI, normes operatives UJI, normes preliminars OIEA, normes inicials OIEA i normes operatives OIEA. "Estatuts, contractes i actes" i "elegir textos" són alguns dels termes

que he assenyalat com a normes preliminars tant de l’UJI com l’OIEA; “estrangeritzar”, “calcar” o “respectar la llengua meta” com a informació relacionada amb les normes inicials de l’UJI i de l’OIEA; “llistat de països específic de l’OIEA” i “Google” com a normes operatives de l’UJI i l’OIEA. Aquesta primera agrupació per temes m’ha servit per a seleccionar tota la informació que podrà ajudar-me a aplegar al meu objectiu i descartar aquella que no. Una vegada seleccionat el material que serà útil en la meua investigació continue amb una anàlisi de la informació seleccionada. Per a fer açò, he elaborat un llistat de subtemes o etiquetes. Aquests es poden veure a la següent taula:

Taula 1 Elecció de subtemes

TEMES	CODI	SUBTEMES
Normes preliminars UJI	NPU	Elecció dels textos Itinerari cursat Gèneres traduïts
Normes preliminars OIEA	NPO	Elecció dels textos Gèneres traduïts
Normes inicials UJI	NIU	Respectar normes cultura de partida Respectar normes cultura meta
Normes inicials OIEA	NIO	Respectar normes cultura de partida

		Respectar normes cultura meta
Normes operatives UJI	NOU	Manera traduir països
Normes operatives OIEA	NOO	Manera traduir països

L'etiquetatge o creació de subtemes és essencial per poder avançar amb l'anàlisi. Allò que pretenc ara és seleccionar aquelles dades rellevants entre la informació que ja he agrupat per temes. La correcta elecció de l'etiquetatge és important i determinarà els resultats. Les etiquetes elegides estan vinculades amb els paràmetres de cada una de les normes del model de Toury, per això el marc teòric ha sigut essencial per a elaborar aquestes etiquetes. Per exemple, en el cas del primer tema "normes preliminars" (tant a l'UJI com a l'OEIA) les etiquetes elegides són "elecció de textos", "itinerari cursat" i "gèneres traduïts". Aquestes tres etiquetes em permetran localitzar informació més concreta sobre la política traductora dels dos espais. L'etiquetatge em permet determinar quina informació he de trobar a la següent lectura. A la següent taula justifique per què he elegit cada etiqueta i que aporta.

Taula 2 Justificació de les etiquetes

SUBTEMA	JUSTIFICACIÓ	TEMA
Gèneres traduïts	Les normes preliminars fan referència a la política traductora que es segueix en la cultura meta, dins d'aquesta s'inclouen els gèneres o obres que es	Normes preliminars UJI i normes preliminars OEIA

	tradueixen. L'etiqueta “gèneres traduïts” és essencial en la meua investigació per tal de conèixer les normes preliminars dels dos espais	
Itinerari	He creat aquesta etiqueta perquè també està relacionada amb la política traductora. Conèixer l'itinerari que elegiren els entrevistats em permetrà en quin context/àmbit van treballar	Normes preliminars UJI
Elecció dels textos	Aquesta etiqueta està també vinculada amb la política traductora, però en aquest cas amb l'agència, és a dir, la persona o entitat que s'encarrega de decidir que textos hauran de traduir-se en la cultura meta	Normes preliminars UJI i preliminars OIEA
Respectar estructura del text original	Aquesta etiqueta és essencial en la meua anàlisi. És molt important que esbrine en l'entrevista si els entrevistats respectaven les normes de la cultura d'origen en alguns dels dos espais per poder conèixer les normes inicials	Normes inicials UJI i inicials OIEA

<p>Respectar estructura del text meta</p>	<p>Aquesta etiqueta és essencial en la meua anàlisi. És molt important que esbrine en l'entrevista si els entrevistats respectaven les normes de la cultura meta en alguns dels dos espais per poder conèixer les diferents normes inicials</p>	<p>Normes inicials UJI i inicials OIEA</p>
<p>Manera de traduir els països</p>	<p>Aquesta etiqueta és una "estratègia" que em permetrà esbrinar quines foren les decisions dels entrevistats durant el procés de traducció en els diferents espais</p>	<p>Normes operatives UJI i operatives OIEA</p>

Una vegada justificades les etiquetes, continue la investigació amb una altra lectura per poder localitzar la informació vinculada amb les etiquetes. Durant aquesta he seleccionat la informació i després l'he afegida a la següent graella en forma de resum, per interpretar-la posteriorment. En aquesta es pot veure la informació que respon a l'etiquetatge i, a més, una classificació d'aquesta depenent de si es tracta d'informació proporcionada per l'*Entrevistat 1* o per l'*Entrevistat 2*. Amb aquesta taula es poden comparar els sistemes normatius dels diferents espais i les diferències de comportament dels entrevistats.

Taula 3 Comparació dels sistemes normatius en els diferents espais i dels entrevistats

CODI	ENTREVISTAT 1	ENTREVISTAT 2
NPU	Elecció dels textos: ho feia el professor	Elecció dels textos: ho feia el professor
	Itinerari cursat: itinerari de jurídica (complet) amb algunes assignatures de l'itinerari de traducció literària	Itinerari cursat: totes les assignatures de l'itinerari de jurídica <u>menys</u> l'assignatura específica de Traducció Jurídica per als Organismes Internacionals
	Gèneres traduïts: articles periodístics, textos literaris (en les assignatures de l'itinerari de	Gèneres traduïts: articles periodístics, estatuts i contractes

	literària de quart), estatuts, actes i contractes	
NPO	Elecció dels textos: l'OIEA seleccionava els textos, però a vegades podia fer-ho ell	Elecció dels textos: l'OIEA seleccionava els textos, però a vegades podia fer-ho ell
	Gèneres traduïts: els mateixos que a l'UJI i altres nous	Gèneres traduïts: els mateixos que a l'UJI i altres nous
NIU	Respectar el text original o el text meta: depenia d'allò que volia el professor	Respectar el text original o el text meta: depenia d'allò que volia el professor
NIO	Respectar el text original o el text meta: depenia del gènere	Respectar el text original o el text meta: depenia del gènere
NOU	Manera de traduir països: en l'assignatura específica emprava el llistat de països propi d'aquests organismes	Manera de traduir països: consultava fonts d'internet

NOO	Manera de traduir països: llistat propi d'aquests organismes	Manera de traduir països: llistat propi d'aquests organismes
-----	--	--

A continuació es fa una anàlisi detallada de la informació que he resumit a la taula, però també de la transcripció.

A l'inici de l'entrevista, l'*Entrevistat 1* em diu que abans de les passanties pensava que traduir en l'OIEA seria com traduir en l'assignatura específica, tal vegada amb alguna diferència. Açò m'indica que aquest preveia que els sistemes normatius dels diferents espais podien presentar divergències. En canvi, el seu company diu que pensava que seria com la traducció que solia fer a l'UJI en les assignatures que cursà. A més, aquest afegeix "que equivocat estava...", cosa que em diu que el sistema normatiu de l'OIEA va suposar un impacte en aquest entrevistat.

L'*Entrevistat 1* i l'*Entrevistat 2* a l'UJI no compartien exactament les mateixes normes preliminars, ja que encara que cap dels dos no elegia el material per a traduir, l'*Entrevistat 1* cursà l'itinerari de jurídica complet, però també assignatures de l'itinerari de literària. L'*Entrevistat 2* cursà totes les assignatures de l'itinerari de jurídica, menys l'assignatura específica. L'*Entrevistat 1* cursà algunes assignatures de traducció literària perquè volia obtenir una altra perspectiva de la traducció i, també, perquè li agrada aquest gènere. La informació que respon a l'etiqueta *itinerari* no és la mateixa en els dos entrevistats. Tampoc ho és la informació de l'etiqueta *gèneres*, ja que els dos entrevistats traduïren majoritàriament al grau articles periodístics, estatuts i contractes, però l'*Entrevistat 1* com que cursà assignatures de l'itinerari de literària, va traduir també textos literaris i actes en l'assignatura específica. Un altre aspecte a destacar és que l'*Entrevistat 1* sí que va participar en treballs de traducció grupals a l'UJI, concretament a l'assignatura específica. En canvi, l'*Entrevistat 2* no. Podem veure que l'*Entrevistat 1*

va treballar a l'UJI amb una varietat més àmplia de normes preliminars que l'*Entrevistat 2*.

Pel que fa a les normes preliminars a l'OIEA, podem veure que no són exactament iguals que les normes preliminars dels entrevistats a l'UJI. La informació que respon a l'etiqueta *elecció dels textos* de l'OIEA no concorda amb la informació que respon a la mateixa etiqueta en l'UJI. A l'OIEA, encara que la majoria de vegades tampoc no podien elegir els textos, en algunes ocasions sí que se'ls va donar l'oportunitat d'elegir-los o elegir la temàtica. El fet de poder elegir els textos fou una novetat per als dos, ja que al grau mai no tingueren l'oportunitat d'elegir el material per a traduir. Tanmateix, els entrevistats em diuen que a l'UJI feien allò que el professor els encomanava i a l'OIEA, encara que a vegades podien elegir textos i temàtiques, estaven també supeditats pel revisor. Açò em diu que en els dos espais els entrevistats estaven subordinats a una altra persona. En aquest aspecte no hi ha cap divergència. Per altra banda, en aquests organismes les traduccions es feien en grup, cosa que fou nova per a l'*Entrevistat 2*, però no per al seu company. L'*Entrevistat 1* ja tenia interioritzada aquesta noció gràcies a l'assignatura específica. L'*Entrevistat 2* va haver d'interioritzar la noció. Per altra banda, dins de les normes preliminars de l'OIEA també trobem l'etiqueta dels *gèneres*. Podem observar que la informació que respon a aquesta etiqueta tampoc no és la mateixa que la que respon a l'etiqueta de l'UJI. Encara que els entrevistats a l'OIEA van traduir gèneres que sí que havien traduït anteriorment a l'UJI, hi va haver un altre gènere que no (textos relacionats amb la legislació sanitària internacional). Els entrevistats m'informen que mai al grau no treballaren aquest tipus de text, ni a l'assignatura de tercer de Traducció Científica i Tècnica B ni tampoc a cap assignatura de l'itinerari de jurídica. L'*Entrevistat 2* va afegir que aquest gènere li va parèixer complicat. L'*Entrevistat 1* diu que tampoc no va traduir a l'UJI aquest tipus de text, però en cap moment diu que li pareguera excessivament complicat. Açò em diu que el sistema normatiu de l'OIEA va causar un impacte major en l'entrevistat que no cursà l'assignatura específica.

En segon lloc, pel que fa a les normes inicials, podem veure que aquestes tampoc no són les mateixes als dos espais. La informació que respon a les etiquetes sobre la tendència a respectar el text original o el text meta no és la mateixa als dos espais. A l'UJI

el professor era qui decidia si l'alumnat havia d'adherir-se al sistema original o al sistema meta. Per exemple, en assignatures com ara traducció literària o audiovisual, el professorat volia que l'alumnat creara una versió fluida, sense estrangeritzar. En canvi, en assignatures de l'itinerari de jurídica, el professorat volia que es prioritzés el text original, però en el cas de textos amb estructures bastant diferents com el certificat anglés, el professorat exigia respectar l'estructura de la llengua meta, però afegint que es tractava d'una traducció. A l'OIEA depenia del gènere que traduïren. Per exemple, en els textos jurídics havien de despendre's menys de l'original. En canvi, en alguns gèneres més creatius, com ara els posts per a *Facebook*, sí que havien de despendre's de l'original i crear un producte fluid. Els dos entrevistats van haver d'interioritzar a l'OEIA que respectar l'estructura del text original o del text meta depenia del gènere. Però vull afegir que a l'entrevista, quan parlem dels gèneres creatius en els quals normalment no s'estrangeritza, *l'Entrevistat 2* comenta que li va resultar molt complicat traduir aquest tipus de text i que no concep la traducció com un procés creatiu. En canvi, l'entrevistat que sí que cursà l'assignatura específica diu que traduir aquests gèneres era una mica més complicat, però que no li resultà excessivament dur perquè a l'assignatura de literària ja havia traduït textos en els quals havia de despendre's de l'original. L'entrevistat que cursà l'assignatura específica i també assignatures de l'itinerari de literària ha treballat amb més sistemes normatius diferents que el seu company.

En últim lloc, en relació amb les normes operatives, podem dir que l'etiqueta *manera de traduir els països* a l'UJI de *l'Entrevistat 1* conté la mateixa informació que l'etiqueta a l'OIEA, és a dir, aquest compartia les mateixes normes operatives que els traductors de l'OEIA, ja que, gràcies a l'assignatura específica, coneixia la manera de traduir els països d'aquests organismes i l'aplicava a les traduccions de l'assignatura específica i posteriorment a les traduccions de l'OIEA. Tanmateix, a la resta d'assignatures no emprava aquest llistat, sinó qualsevol altra font d'internet. En canvi, la mateixa etiqueta de *l'Entrevistat 2* a l'UJI no concorda amb l'etiqueta de l'OEIA. Com que aquest no cursà l'assignatura específica, no coneixia aquesta directriu, va ser una noció totalment nova per a ell. La seua eina de consulta per a la traducció dels noms dels països, en cas de dubte, era internet.

En resum, el sistema normatiu de l'*Entrevistat 1* a l'UJI no és el mateix que el de l'*Entrevistat 2*. Tampoc cap d'aquests dos sistemes no és igual que el sistema normatiu de l'OIEA. No obstant això, les divergències entre el sistema normatiu de l'entrevistat que no cursà l'assignatura específica i el de l'OIEA són majors. Encara que la manera de dur a terme les tasques de traducció dels dos entrevistats s'ha vist afectada per les normes de treball que hi ha establides a l'OIEA i també els dos han hagut d'adaptar-se al nou entorn social, el contrast és més alt per a l'*Entrevistat 2*.

5. CONCLUSIONS

El meu estudi s'ha centrat en les normes de traducció. A partir de l'entrevista realitzada als dos antics estudiants de l'UJI i passants de l'OIEA, he fet una anàlisi de les dades obtingudes de la transcripció. Aquestes m'han permès analitzar els comportaments dels entrevistats en els dos contextos i així conèixer les normes preliminars, inicials i operatives de cada un dels entrevistats a l'UJI i a l'OEIA.

Després d'haver-me documentat sobre les normes en el camp de la traducció i d'haver fet l'anàlisi i la interpretació de les dades obtingudes a l'entrevista, podem concloure que els sistemes normatius dels dos espais mostren divergències. Mitjançant la meua investigació, he pogut constatar que els antics estudiants de l'UJI que s'endinsen com a traductors en l'OIEA sí que han d'interioritzar idees, conceptes i tècniques noves, però sobretot ha de fer-ho l'entrevistat que no cursà l'assignatura específica.

Els entrevistats van haver d'adaptar les normes preliminars adquirides a l'UJI per les emprades en l'OIEA, ja que allí traduïren un gènere que mai cap dels dos no havien traduït a l'UJI. Altres arguments que donen validesa a açò és el fet que els passants a l'OEIA tingueren l'opció d'elegir els textos per a traduir, cosa que mai no havien fet a l'UJI. Ací tenim una altra dissonància cognitiva. Tanmateix, la dissonància va ser major per a l'*Entrevistat 2*, que a més de les nocions anteriors va haver d'interioritzar el fet que les traduccions foren grupals. L'*Entrevistat 1* ja tenia interioritzada aquesta noció, per tant no va haver d'interioritzar totes les normes preliminars.

Per altra banda, també va haver-hi dissonàncies cognitives en relació amb les normes inicials, perquè a l'OEIA adherir-se al sistema original o al sistema meta no depenia de cap professor, sinó del tipus de gènere amb el qual treballaren. Açò és un altre dels aspectes que els passants van haver d'interioritzar, per tant hi va haver una dissonància.

Per últim, pel que fa a les normes operatives, cal destacar que sols hi va haver dissonàncies cognitives en l'entrevistat que no cursà l'assignatura específica.

L'*Entrevistat 1* ja havia interioritzat la norma de l'OIEA, que fou totalment nova per al seu company.

Mitjançant l'anàlisi he pogut esbrinar que els dos sistemes normatius presenten divergències, per tant hi van haver dissonàncies en els dos passants. La seua idea de la traducció va ser ampliada quan començaren a formar part de l'OIEA, aquests ho confirmen al final de l'entrevista. No obstant això, mitjançant la comparació dels sistemes normatius de l'UJI i de l'OIEA dels dos entrevistats he pogut també concloure que les dissonàncies cognitives van ser majors en l'*Entrevistat 2*, perquè aquest no cursà l'assignatura específica en què el sistema normatiu se n'assembla al sistema normatiu propi de l'OIEA. A més, el fet que l'*Entrevistat 1* cursara algunes assignatures de l'itinerari de literària i haguera treballat amb més convencions, va fer que l'*Entrevistat 1* tinguera més agilitat a l'hora de traduir textos en els quals havien de desprendre's més del text original. La seua perspectiva i visió de la traducció era més amplia.

Per tant, a partir d'aquestes reflexions, es pot extraure que la meua hipòtesi inicial és vertadera i també ho és la meua subhipòtesi. Partint de la teoria de Toury que afirma que les normes són el resultat d'activitats de comportament socialment contextualitzades dins d'un espai, prove que les activitats de comportament de l'UJI i l'OIEA no són les mateixes i tampoc no ho són les seues normes. Els passants han d'adaptar-se al nou context. El concepte de traducció canvia per a ells i se n'adonen que els mètodes que empraven a l'UJI no eren els únics vàlids.

El marc teòric escollit m'ha permés fer un estudi descriptiu de les normes que imperen en el procés dels traductors en els dos contextos. Els estudis descriptius de Toury i les seues aplicacions en altres estudis m'han servit per a tindre una visió d'allò que són les normes, sobretot en l'àmbit de la traducció.

A més, el fet d'haver cursat l'assignatura específica també ha fet que la meua idea de norma de traducció canvie. Ara sóc conscient que moltes de les decisions que prenia i prenc durant el procés de traducció són el resultat de repetides pràctiques que m'han fet interioritzar una determinada norma.

Amb aquesta investigació faig una contribució als ETI, concretament de les normes de traducció. Aquesta investigació, juntament amb altres amb la mateixa temàtica, serveix d'ajuda per a seguir estudiant els sistemes normatius dels diferents contextos socials. Aquests tipus d'investigacions són importants per tal de contribuir a la conscienciació que les normes de traducció formen part d'àmbits tan complexos i diferents que no seria coherent estandarditzar-les o universalitzar-les. Els traductors no hem d'adherir-nos a un únic sistema normatiu, ja que pot ser que durant la nostra trajectòria professional haguem de fer ús d'altres, que són també totalment vàlids.

6. ANNEXOS

6.1 TAULA AMB ELS CODIS PER ALS TEMES EN LA TRANSCRIPCIÓ

TEMES	CODI
Normes preliminars UJI	Blau
Normes preliminars OIEA	Roig
Normes inicials UJI	Taronja
Normes inicials OIEA	Verd
Normes operatives UJI	Morat
Normes operatives OIEA	Rosa

6.2 TRANSCRIPCIÓ DE LES ENTREVISTES AMB LA CODIFICACIÓ

ANDREA: Bon dia xics. Ja us vaig comentar a l'email de què tracta la meua investigació. Per tant, ja sabeu que el meu objectiu és esbrinar si va haver-hi dissonàncies cognitives quan féreu les passanties. Us recorde que totes les dades proporcionades són totalment confidencials. Sols les empraré per a realitzar la meua investigació. I si, vos pareix bé, grave l'entrevista.

ENTREVISTAT 1: Per mi cap problema.

ENTREVISTAT 2: Per mi tampoc.

ANDREA: Perfecte. Gràcies. I per cert, qualsevol pregunta que no vulgueu contestar, no teniu per què contestar-la. Ho respecte totalment. Comencem?

ELS DOS: Sí.

ANDREA: Abans de començar les passanties pensàveu que traduir a aquests organismes seria similar a traduir en l'UJI, és a dir, pensàveu que les normes i tècniques de traducció serien les mateixes?

ENTREVISTAT 1: Jo pensava que seria com la traducció que féiem a l'assignatura de Traducció Jurídica per als Organismes Internacionals, tal vegada amb alguna cosa diferent.

ENTREVISTAT 2: Jo a diferència del meu company no vaig cursar l'assignatura específica, però de totes formes **pensava que tampoc podia ser tan diferent**. Que equivocacat estava...!

ANDREA: D'acord, gràcies xics. Continuem. Quin itinerari cursareu? Quins gèneres traduïreu principalment a l'UJI?

ENTREVISTAT 1: a quart vaig fer l'**itinerari de jurídica, però també algunes assignatures de l'itinerari de literària, perquè volia tenir una altra perspectiva** i també perquè em fascina la traducció literària. Allò que més vaig traduir durant el grau va ser **articles periodístics**. Crec que és allò que més es tradueix. No creus?

ENTREVISTAT 2: Sí, sí. En la majoria d'assignatures es tradueixen **articles**.

ENTREVISTAT 1: menys en les assignatures específiques, com per exemple , **textos audiovisuals i literaris.... I estatuts, contractes i actes** en les assignatures de l'itinerari de jurídica.

ENTREVISTAT 2: correcte.

ANDREA: I tu quin itinerari cursares?

ENTREVISTAT 2: jo sols vaig cursar l'**itinerari de jurídica**, no vaig ser tan ambiciós com el meu company [es riu], però **no** vaig cursar l'**assignatura específica d'organismes** perquè la tenia convalidada de l'Erasmus. Vaig cursar la d'empreses i la del comerç exterior.

ANDREA: val, d'acord. Gràcies. Traduireu els mateixos gèneres a l'OIEA? Hi va haver nous?

ENTREVISTAT 1: tots **els gèneres treballats a l'UJI els treballarem també a l'OIEA**. Encara que hi va haver **alguns que no havíem treballat al grau**, per exemple, recorde que vam treballar amb **textos relacionats amb la legislació sanitària internacional**.

ENTREVISTAT 2: sí, jo recorde que eixe tipus de textos em va resultar una mica estrany, al principi em pareixia difícil i tot. **En l'assignatura de tercer de traducció científica mai vam traduir textos d'aquesta natura, ni tampoc a cap assignatura de jurídica**.

ENTREVISTAT 1: jo tampoc.

ANDREA: jo tampoc ho he fet fins ara. Val, gràcies. Continuem. Xics, com us veieu dins del mercat de les traduccions de les classes? Vull dir, us veieu supeditats pels professors?

ENTREVISTAT 1: **sí, totalment**. Almenys jo.

<p>ENTREVISTAT 2: <i>si, sí. Jo també.</i> Allò que preteníem era aprovar [es riu], per tant jo feia allò que em deia.</p>
<p>ANDREA: No podíeu elegir els textos?</p>
<p>ENTREVISTAT 1: <i>jo mai vaig elegir els textos,</i> em limitava a fer les tasques.</p>
<p>ENTREVISTAT 2: <i>jo tampoc.</i></p>
<p>ANDREA: val, i a l'OIEA?</p>
<p>ENTREVISTA 2: a l'OIEA també estàvem <i>supeditats pels supervisors,</i> encara que recorde que <i>algunes vegades ens deixaven triar els gèneres o la temàtica de les actes.</i></p>
<p>ENTREVISTAT 1: cert, <i>podíem elegir, però no sempre.</i></p>
<p>ENTREVISTAT 2: Andrea, ens organitzàvem en grups. Era un treball en equip, cosa que no vam treballar molt a l'UJI...</p>
<p>ENTREVISTAT 1: jo sí, recorde que a l'assignatura específica no tinguérem examen, però sí que haguérem de fer uns treballs en grups.</p>
<p>ENTREVISTAT 2: jo l'únic treball en grup que vaig fer a l'UJI fou el de preparar exposicions i presentar-les en grup. Però crec que mai traduccions grupals.</p>

ANDREA: enguany jo sí que n'he fet. A l'assignatura específica. Val, continuem...
En les traduccions de l'UJI respectàveu més el text original o el text meta? Quines convencions respectàveu? Vull dir, durant el grau a l'hora de traduir un text amb una estructura determinada a una altra llengua que, no comparteix la mateixa estructura que el text original que féieu? Per exemple, el certificat anglés inclou el nom de la persona baix de la signatura, però en el certificat espanyol apareix a l'inici del document. Respectaves el text original?

ENTREVISTAT 1: jo crec que depén. Per exemple en algunes assignatures com literària o audiovisual els professors feien prou d'èmfasi en el fet que no havíem d'estrangeritzar o calcar, sinó crear una versió fluida, respectant les convencions de la llengua meta. Però també he d'afegir que, en canvi, altres professors preferien que respectarem més el text original. En el cas del certificat, recorde que en jurídica havíem de respectar l'estructura de la llengua meta, però afegint que es tracta d'una traducció. Recorde que la professora feia molt d'èmfasi en açò.

ENTREVISTAT 2: sí, exacte. Però ja et dic que tot depenia del professor.

ANDREA: i a les passanties?

ENTREVISTAT 1: jo crec que **depenia del gènere**. Per exemple, en els **textos jurídics** **devíem despendre'ns menys de l'original**.

ENTREVISTAT 2: **sí, exacte**. Però també vam traduir alguns gèneres amb els quals **havíem de ser més creatius**. Per exemples posts per a Facebook. Els supervisors **valoraven la creativitat i la creació d'un producte amb fluïdesa**. A mi açò em costava prou, la veritat...A més, personalment, no veig la traducció com un procés creatiu...

ANDREA: i a tu? Igual que al teu Company, et va resultar complicat ser creatiu?

ENTREVISTAT 1: a veure, reconec que és una mica més complicat ser creatiu. Vull dir que és més senzill traduir literal, però tampoc em va costar tant perquè ja ho feia a literària.

ANDREA: val, gràcies.

ENTREVISTAT 1: però igualment tot **depenia del supervisor**. Jo em sentia més lliure a l'UJI a l'hora de traduir, encara que com he dit abans, els professors són els que imposen, però jo era conscient que no eren "situacions reals". Era més com un simulacre. En canvi a l'OIEA sí que ens trobarem davant de situacions més reals.

ENTREVISTAT 2: sí, era com que sí féiem alguna errada hi hauria més repercussions.

ANDREA: val, gràcies. Val, passem a la següent pregunta. Com traduïeu els països en l'UJI? I en l'OIEA?

ENTREVISTAT 1: menys en l'assignatura específica, sempre utilitzava Google per a buscar la nomenclatura dels països que tenia dubtes. Però en l'assignatura específica recorde que havíem d'emprar la llista de països que s'empra en aquests organismes.

ENTREVISTAT 2: jo durant tot el grau emprava qualsevol pàgina d'Internet. De fet, quan em van mostrar la llista de països en l'OIEA em va resultar curiós.

ANDREA: val, gràcies xics. Tinc una última pregunta: Creeu que després de les passanties la vostra concepció de traduir va canviar?

ENTREVISTAT 1: sí, jo crec que sí. Em va fer millorar algunes de les meues destreses i també em va permetre descobrir noves eines, recursos i mètodes de gestió i treball.

ENTREVISTAT 2: evidentment, com ja he dit abans, jo estava molt equivocat. Pensava que havia "tocat" totes les tècniques i mètodes de traducció. He d'afegir que abans de les passanties vaig treballar en un despatx de traducció econòmica, on també vaig aprendre moltes coses noves.

ANDREA: val, moltes gràcies per les vostres aportacions i per haver acceptat formar part de la meua investigació.

BIBLIOGRAFIA

- Al-Fouzan, Nouf S. 2008. "Cultural Norms in Translating Children's Literature." *Arab World English Journal*, no. February 2019: 1-52.
- Amezcuca, Manuel i Alberto Gálvez Toro. 2002. "Los modos de análisis en investigación cualitativa en salud: perspectiva crítica y reflexiones en voz alta." *Revista Española de Salud Pública* 5 (76): 423-436.
- Bermúdez Bausela, Montserrat. 2012. "El papel de los "documentos iguales" en el desarrollo de una teoría de la traducción." *Centro Virtual de Cervantes*: 25-36.
- Catford, John C. 1965. *A Linguistic Theory of Translation. An Essay in Applied Linguistics*. London: Oxford University Press.
- Díaz-Bravo, Laura, Uri Torruco-García, Mildred Martínez-Hernández, i Margarita Varela-Ruiz. 2013. "La entrevista, recurso flexible y dinámico." *Investigación en Educación Médica* 2 (7): 162-167. [https://doi.org/10.1016/s2007-5057\(13\)72706-6](https://doi.org/10.1016/s2007-5057(13)72706-6)
- Fernández Riquelme, Sergio. 2017. "Si las piedras hablaran. Metodología cualitativa de Investigación en Ciencias Sociales." *La Razón Histórica* 27: 4-30.
- Hernández González, Mª Isabel. 2000. "Reseña sobre Schleiermacher, Friedrich. Sobre Los Diferentes métodos De Traducir." *Revista de Filología Alemana* 8 (354): 305-355.
- Jaime, Abela Andréu. 2018. *Las técnicas de Análisis de Contenido: Una revisión actualizada*. Fundación Centro Estudios Andaluces. <http://mastor.cl/blog/wp-content/uploads/2018/02/Andreu.-analisis-de-contenido.-34-pags-pdf.pdf>.
- Jordá Mathiasen, Eivor. 2016. "La equivalencia incalculable: el concepto de equivalencia traductora desde la deconstrucción." *Hermeneus* 18: 119-137.
- Marshall, Catherine i Gretchen B. Rossman. 2006. *Designing Qualitative Research*. 4 Ed. London: Sage.
- Meo, Analia Inés. 2010. "Consentimiento informado, anonimato y confidencialidad en investigación social. La experiencia internacional y el caso de la sociología en argentina." *Aposta: Revista de ciencias sociales* 44: 1-30.
- Miranda Ramos, Saúl. 2003. "Análisis de contenido cualitativo: Una ventana a la riqueza analítica." *Psicoperspectivas: Revista de la Escuela de Psicología* 2: 53-82.

- Monistrol Ruano, Olga. 2016. *Técnicas de generación de información en investigación cualitativa* Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria (semFYC) i Fundació Dr. Robert. Universitat Autònoma de Barcelona https://www.semfyec.es/wp-content/uploads/2018/01/M4_curso_intro_investigacion_cualitativa.pdf.
- Monzó-Nebot, Esther. 2015. "(Re)producing habits in international negotiations: A study on the translation of collocations." *Fachsprache* 37, no. 3-4: 193-209.
- Monzó-Nebot, Esther. 2019a. "Interviewing legal interpreters and translators: framing status perceptions, interactional and structural power." Dins *Research Methods in Legal Translation and Interpreting: Crossing Methodological Boundaries*, ed. de Lucja Biel, Jan Engberg, Rosario Martín Ruano i Vilelmini Sosoni, 189-211. London: Routledge.
- Monzó-Nebot, Esther. 2019b. "A turn of values: are the translation and interpreting professions keeping up with society?" Dins *Translation in and for Society: Sociological and Cultural Approaches to Translation*, ed. de Beatriz Martínez Ojeda i María Luisa Rodríguez Muñoz, 41-63. Córdoba: UCO Press.
- Monzó-Nebot, Esther. en premsa. "A case study on unquiet translators. Relating legal translators' subservient and subversive habits to socialization."
- Munday, Jeremy. 2008. *Introducing Translation Studies. Theories and applications*. 2 Ed. London, New York: Routledge.
- Pascua Febles, Isabel, Virgilio Moya Jiménez, Sonia Bravo Utrera, Karina Socorro Trujillo, i Alicia Bolaños Medina. 2003. *Teoría, didáctica y práctica de la traducción*. Coruña: NETBIBLO,S.L.
- Punch, Maurice. 1986. *The politics and ethics of fieldwork*. Newbury Park, CA: Sage.
- Pym, Anthony, Miriam Shlesinger, i Daniel Simeoni (eds). 2008. *Beyond Descriptive Translation Studies*. Amsterdam: John Benjamins.
- Riba Campos, Carles Enric. 2010. *Introducció a les tècniques qualitatives*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- Román-López Dollinger, Ángel Eduardo. 2016. "Codificación teórica. Metodología cualitativa para el análisis de datos." Dins *Encuentros con la Amazonía Boliviana. Reflexionando desde la diversidad de nuestros pueblos*, ed. de Angel Eduardo Román-López Dollinger, María Beatriz Castro Mojica i María Clara Zeballos Puccherelli, 51-70. La Paz, Bolivia: ISEAT.

- Schäffner, Christina. 1998. "The Concept of Norms in Translation Studies." *Current Issues In Language and Society* 5 (1-2): 1-9.
<https://doi.org/10.1080/13520529809615500>
- Schäffner, Christina (ed). 1999. *Translation and Norms*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Stone, Christopher. 2009. *Toward a Deaf Translation Norm*. Washington: Gallaudet University Press.
- Taylor, Steven J. i Robert Bodgan. 1984. *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Buenos Aires: Ediciones Paidós.
- Toury, Gideon. 1980. *In Search of a Theory of Translation*. Tel Aviv: The Porter Institute for Poetics and Semiotics.
- Toury, Gideon. 1995. *Descriptive Translation Studies and Beyond*. Amsterdam: John Benjamins.
- Valdés Rodríguez, María Cristina. 2004. *La traducción publicitaria: Comunicación y cultura*. València: Universitat de València. Servei de publicacions.